

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

96. SESJA PLENARNA W DNIACH 18 I 19 LIPCA 2012 R.

Rezolucja „Priorytety Komitetu Regionów na rok 2013 w kontekście programu prac Komisji Europejskiej”

(2012/C 277/01)

KOMITET REGIONÓW

- Uwzględniając komunikat Komisji w sprawie programu prac Komisji na rok 2012 „Odnowa Europy” (¹),
- Uwzględniając swoją rezolucję z 15 grudnia 2011 r. „Priorytety Komitetu Regionów na rok 2012 na podstawie programu działalności legislacyjnej i prac Komisji Europejskiej” (²),
- Uwzględniając swoją rezolucję z 16 lutego 2012 r., stanowiącą wkład Komitetu w wiosenny szczyt Rady Europejskiej, w sprawie projektu traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej (³),
- Uwzględniając istniejący protokół o współpracy między Komisją Europejską a Komitetem Regionów, podpisany 16 lutego 2012 r.,

Mając na uwadze, że Komitet Regionów chciałby przedstawić swoje stanowisko odnośnie do programu prac Komisji na 2013 r.,

Przyszłość Unii

1. Wyraża przekonanie, że w obliczu ogromnych wyzwań związanych z trwającym kryzysem finansowym, gospodarczym, społecznym i politycznym pilnie potrzebny jest ambitny program prac Komisji Europejskiej na 2013 r., który wspierałby zrównoważony rozwój, tworzenie miejsc pracy i działania na rzecz podniesienia jakości życia w Europie oraz przyczyniłby się do przywrócenia obywatelom zaufania do procesu integracji europejskiej.

2. Jest zdania, że odnowa musi opierać się na dwóch jednako istotnych filarach reform strukturalnych, a mianowicie przywróceniu wzrostu gospodarczego i zagwarantowaniu dyscypliny budżetowej.

3. Popiera głębszą integrację gospodarczą i lepsze dostosowanie priorytetów politycznych, dochodów i wydatków pomiędzy wszystkimi szczeblami sprawowania rządów, przy jednoczesnym poszanowaniu autonomii i kompetencji rządów krajowych, regionalnych i lokalnych. Mając na względzie zasadę pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów, odrzuca wszelkie jawne bądź ukryte koncepcje ponownej nacjonalizacji lub centralizacji strategii politycznych.

(¹) COM(2011) 777 final

(²) CdR 361/2011 fin.

(³) CdR 42/2012 fin.

4. Wzywa Komisję Europejską, aby nie godziła się na próby wykorzystania porozumień międzyrządowych do obejścia demokratycznych procedur Unii uzgodnionych w traktatach, nie podając w wątpliwość wzmocnionej współpracy przewidzianej w traktacie lizbońskim.

5. Przywołuje ponownie stanowisko Komitetu ⁽⁴⁾, że wczesne przyjęcie kolejnych wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 już pod koniec 2012 r. jest ważnym sygnałem zdolności UE do reagowania na światowe wyzwania za pomocą własnej strategii na rzecz wzrostu, zatrudnienia i konkurencyjności. Jest to również warunek niezbędny do zapewnienia nieprzerwanego funkcjonowania polityki spójności.

6. Ponownie stwierdza, że budżet UE jest budżetem inwestycyjnym, że należy odrzucić propozycje cięć finansowych w programach stanowiących część programu UE na rzecz wzrostu gospodarczego oraz że konieczne jest stworzenie nowych zasobów własnych, głównie z myślą o zastąpieniu nimi składek krajowych do budżetu UE.

7. Przypomina determinację władz lokalnych i regionalnych, by włączyć się do uproszczenia funduszy UE oraz przeglądu rozporządzenia finansowego w celu ograniczenia biurokracji, zwiększenia efektu dźwigni funduszy publicznych na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym, a także zapewnienia podatnikom w UE przejrzystości i rozliczalności finansowej.

8. Uważa, że Komisja Europejska powinna przedstawić analizę oddziaływania traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej na władze lokalne i regionalne i w szczególności na kwestię zachowania autonomii fiskalnej na poziomie lokalnym i regionalnym.

9. Wspiera wysiłki na rzecz zapewnienia dyscypliny budżetowej, w szczególności z myślą o zaradzeniu wysokiemu poziomowi długu publicznego, który poważnie zagraża solidarności międzypokoleniowej. Odpowiedni potencjał władz lokalnych i regionalnych może zapewnić jednocześnie wzrost poprzez racjonalne inwestycje, na przykład na drodze realizacji projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i zamówień publicznych.

10. Ponownie apeluje do Komisji, by we wszystkich swych wnioskach uwzględniła art. 9 TFUE w sprawie działań na rzecz wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewniania odpowiedniej ochrony socjalnej i zwalczania wyłączenia społecznego. Dlatego też wzywa Komisję do przedstawienia wyważonych zaleceń w sprawie europejskiego semestru oraz do uwzględnienia tych zobowiązań traktatowych we wszystkich przepisach dotyczących kryzysu finansowego i gospodarczego.

11. Wzywa Komisję do podjęcia współpracy z Komitetem Regionów przy opracowywaniu europejskiego aktu o procedurach administracyjnych.

Strategia „Europa 2020” i europejski semestr

12. Podkreśla, że europejski semestr powinien wprawdzie przyczynić się do wzrostu gospodarczego, dyscypliny fiskalnej i zmian strukturalnych, lecz Komisja i państwa członkowskie muszą również przewidywać i dokładnie monitorować wpływ przedsięwziętych środków na autonomię władz lokalnych i regionalnych.

13. Zasadniczo z zadowoleniem przyjmuje nowy Pakt na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia zgodnie z decyzją Rady Europejskiej z czerwca 2012 r. i popiera jej wezwanie do „mobilizowania w tym celu, na każdym szczeblu zarządzania w Unii Europejskiej, wszystkich środków działania, narzędzi i polityk”, by osiągnąć cele strategii „Europa 2020” ⁽⁵⁾.

14. Popiera wysiłki Komisji Europejskiej na rzecz udoskonalenia sposobów sprawowania rządów, a zwłaszcza zasady partnerstwa w zakresie opracowywania, wdrażania i oceny krajowych programów reform. Niemniej wzywa Komisję Europejską do uwzględnienia oceny tych aspektów we wszystkich zaleceniach dla poszczególnych krajów.

15. Przypomina o potrzebie uwzględnienia w krajowych programach reform struktur ukierunkowanych na wyniki, takich jak pakt terytorialne ⁽⁶⁾. Ponadto należy uznać i wspierać inicjatywy promujące konkurencyjność i innowacje na poziomie lokalnym i regionalnym, takie jak Europejski Region Przedsiębiorczości.

16. Oczekuje nasilenia współpracy z Komisją Europejską w całym cyklu politycznym strategii „Europa 2020” oraz wnioskuje o udział w przygotowywaniu rocznej analizy wzrostu gospodarczego.

17. Sugeruje, by Komisja dostarczała regularnych informacji na temat stanu wdrażania inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”, a zwłaszcza stopnia zaangażowania w te działania samorządów terytorialnych.

18. Wzywa Komisję, by w ramach śródkresowej oceny strategii przedstawiła w 2013 r. plany dotyczące ściślejszego włączenia władz lokalnych i regionalnych w te procesy.

19. Domaga się, by jakiegokolwiek przekierowanie niewykorzystanych funduszy strukturalnych do nowego programu wzrostu gospodarczego miało miejsce z poszanowaniem zasad pomocniczości i odbywało się przy udziale władz lokalnych i regionalnych.

20. Zachęca Komisję, by dalej zajmowała się najważniejszymi wyzwaniami, takimi jak bezrobocie młodzieży oraz zatrudnianie osób powyżej 55 roku życia i osób z najsłabszych społecznie grup, a jednocześnie brała pod uwagę kluczową rolę samorządów terytorialnych. W szczególności zwraca się do Komisji o przedłożenie projektu zalecenia Rady w sprawie gwarancji dla młodzieży. Apeluje o uwzględnienie w krajowych planach na rzecz zatrudnienia konkretnego wymiaru lokalnego i regionalnego.

⁽⁴⁾ CdR 318/2010, współsprawodawcy: Mercedes Bresso i Ramón Luis Valcárcel Siso.

⁽⁵⁾ Konkluzje Rady Europejskiej z 28–29 czerwca 2012, s. 7.

⁽⁶⁾ CdR 72/2011, sprawozdawca: Markku Markkula.

21. Zwraca się do Komisji o zadbanie, by w przyszłym zaleceniu w sprawie ubóstwa dzieci i ich dobrostanu uwzględniono propozycje przedstawione w opinii KR u w sprawie ubóstwa dzieci z lutego 2012 r. (CdR 333/2011), dotyczące zwłaszcza szeroko zakrojonej strategii walki z ubóstwem dzieci i wykluczeniem społecznym (obejmującej poziom krajowy, regionalny i lokalny), a także stworzenia systemu monitoringu opartego na miarodajnych wskaźnikach, który zostałby połączony z mechanizmem sprawozdawczości funkcjonującym obecnie w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka. KR jest przekonany, że w 2013 r. należy przeprowadzić ocenę wpływu kryzysu na ubóstwo dzieci w oparciu o odpowiednie sprawozdania państw członkowskich sporządzane w ramach krajowych programów reform i strategii „Europa 2020”.

Budżet UE

22. Przypomina, że w czasach kryzysu i oszczędności budżet UE powinien stymulować w jak największym stopniu współfinansowanie ze źródeł publicznych i prywatnych na wszystkich szczeblach sprawowania władzy⁽⁷⁾. Ubolewa nad brakiem danych statystycznych pozwalających na rzetelną ocenę efektu dźwigni i efektu mnożnikowego.

23. Popiera zamiar Komisji przedstawienia sprawozdania w sprawie jakości wydatków publicznych⁽⁸⁾. Obliczając deficyt budżetowy, zdaniem Komitetu należy oddzielić wydatki bieżące oraz inwestycje, tak aby inwestycje z długookresowymi korzyściami netto nie zostały zaliczone do wydatków.

24. Podkreśla możliwość poszukiwania synergii zwłaszcza między budżetem UE, budżetem krajowymi i budżetami szczebla niższego niż krajowy, pod warunkiem zapewnienia właściwych i skutecznych mechanizmów koordynacji, takich jak interoperacyjność między organami publicznymi zajmującymi się kwestiami budżetowymi, harmonizacja zasad księgowości i cykli budżetowych odnośnie do finansów publicznych oraz porównywalność struktur budżetowych. Wzywa Komisję do przygotowania zielonej księgi w celu rozważenia możliwości konkretnych działań w tej dziedzinie.

Jednolity rynek, MŚP i przemysł

25. Wzywa Komisję do uwzględnienia w programie prac na 2013 r. Aktu o jednolitym rynku III, który powinien obejmować wszystkie pozostałe inicjatywy polityczne Aktu o jednolitym rynku, które nie doczekały się dotychczas realizacji, a także zapewnić równowagę między filarem gospodarczym, społecznym i związanym ze sprawowaniem rządów odnośnie do czterech podstawowych swobód.

26. Wzywa Komisję do zwrócenia szczególnej uwagi na dalszą poprawę transgranicznej mobilności siły roboczej, przy jednoczesnym zagwarantowaniu praw pracowniczych. Apeluje o usprawnienie systemu uznawania kwalifikacji w celu wspierania mobilności specjalistów.

27. Zachęca Komisję Europejską do wycofania swego wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie wykonywania prawa do podejmowania działań zbiorowych w kontekście swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług, który uruchomił mechanizm wczesnego ostrzegania dotyczący zasady pomocniczości w 12 parlamentach krajowych.

28. Podkreśla istotną rolę MŚP w odbudowie gospodarki i tworzeniu miejsc pracy na szczeblu lokalnym i regionalnym. Rolę tę można wzmocnić poprzez udział MŚP, uczelni wyższych oraz samorządów terytorialnych w unijnych programach finansowania badań naukowych i innowacji.

29. Apeluje do Komisji o ułatwienie MŚP dostępu do finansowania i zamówień publicznych, jak też o dalsze zmniejszenie obciążeń biurokratycznych.

30. Oczekuje, iż Komisja włączy Komitet w przegląd inicjatywy przewodniej dotyczącej polityki przemysłowej.

31. Popiera postulat Parlamentu Europejskiego, by na podstawie art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do stycznia 2013 r. Komisja przedłożyła wniosek dotyczący dyrektywy w celu zapewnienia wszystkim konsumentom legalnie zamieszkującym w UE dostępu do podstawowych usług płatniczych.

32. Ponawia swój apel o europejski program na rzecz budownictwa socjalnego, w którym wyjaśniono by reguły konkurencji odnoszące się do mieszkalnictwa socjalnego oraz stworzono by władzom lokalnym i regionalnym możliwości w zakresie zapewnienia godziwych i przystępnych cenowo mieszkań socjalnych, promowania zróżnicowania grup społecznych i zwalczania dyskryminacji.

33. Wzywa Komisję, by z uwagi na wycofanie pierwszego projektu rozporządzenia w sprawie statutu europejskich towarzystw ubezpieczeń wzajemnych jak najszybciej przedstawiła jego nową, zmienioną wersję.

Energia

34. Wzywa do podjęcia w 2013 r. dalszych działań w związku z planem działania w dziedzinie energii na rok 2050, tak aby zapewnić, iż władze lokalne i regionalne będą w stanie wnieść wkład w promowanie zdecentralizowanych i zrównoważonych systemów energetycznych oraz infrastruktury energetycznej, jak np. inteligentnych zintegrowanych sieci, co stanowi kluczowy element efektywnego użytkowania zasobów i zielonej gospodarki. Dlatego też wzywa Komisję do utworzenia szeroko zakrojonych ram inwestycyjnych w perspektywie do 2030 r., aby zapewnić wymaganą pewność zarówno podmiotom rynkowym, jak i samorządom terytorialnym.

35. Wzywa Komisję do zbadania opcji dodatkowego, zarządzanego decentralistycznie instrumentu finansowego w celu stymulowania wdrażania przez władze lokalne i regionalne, a szczególnie partnerów Porozumienia Burmistrzów, planów działań na rzecz zrównoważonej energii. Popiera również sprawniejsze powiązanie wsparcia finansowego na rzecz efektywności energetycznej i energooszczędności w przyszłych programach finansowych UE⁽⁹⁾.

36. Zwraca się do Komisji Europejskiej o podjęcie kroków w celu rozwiązania problemów z połączeniami między państwami członkowskimi i pomiędzy regionami w państwach członkowskich, a także o propagowanie środków ułatwiających rozpowszechnienie mikroprodukcji energii i jej włączenia do systemu dystrybucyjnego.

⁽⁷⁾ CdR 318/2010, współsprawozdawcy: Mercedes Bresso i Ramón Luis Valcárcel Siso.

⁽⁸⁾ Zob. COM (2012) 299, punkt 2.1.

⁽⁹⁾ CdR 85/2012, sprawozdawca: Brian Meaney.

37. Wzywa do udostępnienia pożyczek z Europejskiego Banku Inwestycyjnego dla inwestycji w dziedzinie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych dla małych i średnich firm oraz władz lokalnych i regionalnych.

Polityka regionalna

38. Nalega, by planowo na początku 2013 r. przyjęto pakiet legislacyjny dotyczący polityki spójności na lata 2014-2020, tak aby umożliwić samorządom terytorialnym rozpoczęcie programów funduszy strukturalnych 1 stycznia 2014 r.

39. Wzywa EUROSTAT i krajowe urzędy statystyczne do zaspokojenia potrzeby bardziej terminowego dostarczania porównywalnych danych dotyczących PKB wytwarzanego w regionach.

40. Przypomina o potrzebie spójniejszego i bardziej rygorystycznego uwzględnienia wymiaru terytorialnego polityk UE. Sugeruje, by Komisja wzięła pod uwagę te elementy w przyszłych ocenach skutków oraz regularnie zdawała z nich sprawozdanie⁽¹⁰⁾.

41. Zachęca Komisję Europejską do rozszerzenia na szczebel lokalny i regionalny systemu tymczasowego delegowania urzędników UE (zamiast skupiania się jedynie na szczeblu krajowym), aby zwiększyć wiedzę w instytucjach europejskich na temat praktycznego wdrażania prawodawstwa i projektów UE na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Transport

42. Oczekuje wniosku dotyczącego przyszłej polityki portowej w UE. Apeluje o poddanie wniosku ocenie oddziaływania terytorialnego i wyraża gotowość uczestniczenia w tym procesie.

43. Wskazuje na wagę zrównoważonej mobilności miejskiej i opowiada się za promocją elektronicznych i inteligentnych biletów we wszystkich rodzajach transportu, w tym w autobusach, pociągach, promach, w ramach wspólnego korzystania z samochodów i rowerów i w przypadku opłat za wjazd. Powinno to sprzyjać poprawie interoperacyjności między systemami oraz częstszemu korzystaniu z transportu publicznego.

Środowisko naturalne

44. Dochodzi do wniosku, że spowolnienie w zakresie poprawy jakości powietrza jest w znacznej mierze konsekwencją zbyt mało ambitnej polityki UE dotyczącej źródeł zanieczyszczeń oraz niedostatecznej ilości środków krajowych. Na władzach lokalnych i regionalnych spoczywa wiele obciążeń oraz odpowiedzialność w zakresie rozwiązywania tych problemów⁽¹¹⁾. W zbliżającym się przeglądzie przepisów unijnych dotyczących jakości powietrza oczekuje propozycji, jak poradzić sobie z tymi wyzwaniami.

45. Ma nadzieję, że w przeglądzie tym zostaną dostosowane założenia i harmonogram polityki emisji UE (ukierunkowanej na źródła) i polityki imisji, a zwłaszcza wzmocniona zostanie

dyrektywa w sprawie krajowych poziomów emisji w celu ograniczenia stężenia tła. Należy zaostriżyć normy emisji NO₂ i NO_x i emisji cząstek dla pojazdów oraz podjąć kwestię emisji z transportu morskiego, ruchu lotniczego i rolnictwa, a jednocześnie uprościć wskaźniki i kryteria pomiaru. Komitet wzywa też do zintegrowania polityki jakości powietrza z innymi kierunkami polityki, a zwłaszcza z polityką w dziedzinie transportu, mieszkalnictwa, energii, klimatu i polityką przemysłową.

46. Apeluje, by w strategii UE na rzecz adaptacji do zmiany klimatu uwzględnić rozdział dotyczący konkretnych działań na poziomie regionalnym i gminnym, a także wytyczne i wsparcie dla decydentów szczebla lokalnego i regionalnego. Należy też rozważyć powołanie grupy roboczej ds. strategii adaptacyjnych w najsłabiej rozwiniętych regionach europejskich, w której znaleźliby się przedstawiciele KR-u, DG ds. Działań w dziedzinie Klimatu, EOG, Wspólnego Centrum Badawczego oraz lokalnych i regionalnych sieci i stowarzyszeń.

Rolnictwo i polityka morska

47. Podkreśla potrzebę opracowania komunikatu w sprawie systemu jakości UE dla produktów lokalnych, mając na uwadze, iż lokalne systemy żywnościowe wspierają gospodarkę lokalną i regionalną dzięki tworzeniu miejsc pracy w rolnictwie i w sektorze produkcji żywności.

48. Uważa, że stosowna byłaby większa elastyczność Komisji, jeżeli chodzi o starania na rzecz przezwyciężenia obecnego impasu między Parlamentem Europejskim a Radą odnośnie do podstawy prawnej wieloletnich planów dla sektora rybołówstwa. Pragnie, by w ramach pakietu wniosków dotyczących reformy wspólnej polityki rybołówstwa zwiększona została liczba środków na rzecz większej decentralizacji polityki rybołówstwa i środków wykonawczych adekwatnych do potrzeb regionów przybrzeżnych i regionów położonych wokół wód śródlądowych oraz stojących przed nimi wyzwań.

49. Popiera rozwój podejścia opartego na „strategii na rzecz basenu morskiego” jako instrumentu zintegrowanej polityki morskiej, lecz uważa, że strategię tę – jak strategia dla obszaru Atlantyku, która zostanie przyjęta w 2013 r. – muszą lepiej uwzględniać wymiar terytorialny i wnioski płynące z zastosowania podejścia opartego na strategii makroregionalnej.

Obywatelstwo UE

50. Apeluje o uwzględnienie wymiaru lokalnego i regionalnego w inicjatywach mających na celu rozwijanie i wzmocnianie praw obywatelskich oraz w wysiłkach zmierzających do przywrócenia zaufania obywateli do Unii i jej instytucji. Wskazuje na konieczność zaangażowania dzieci i młodych ludzi, zważywszy na ich zdolność do korzystania z praw i obowiązków obywatelskich. Wzywa Komisję do skoncentrowania zaplanowanych w ramach Europejskiego Roku Obywateli 2013 działań w tym aspekcie i wyraża chęć do wniesienia wkładu w ten proces.

51. Zobowiązuje się do dalszych działań we współpracy z pozostałymi instytucjami UE w związku z udaną europejską inicjatywą obywatelską.

⁽¹⁰⁾ CdR 273/2011, sprawozdawca: Luc Van den Brande.

⁽¹¹⁾ CdR 329/2011, sprawozdawca: Cor Lamers.

„Większa Europa” i Europa na świecie

52. Wnosi o ułatwienie dostępu podmiotów lokalnych i regionalnych w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa do specjalnych funduszy UE dla tego obszaru oraz popiera otwarcie istniejących programów, w tym EUWT, dla partnerów w krajach sąsiadujących z UE.

53. Potwierdza swój zamiar kontynuowania pozytywnej współpracy z Komisją Europejską w ramach Instrumentu na rzecz administracji lokalnej, aby zwiększyć potencjał lokalny oraz promować wiedzę o UE i jej procedurach w krajach

kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących. Zachęca Komisję do rozważenia możliwości rozszerzenia Instrumentu na władze lokalne w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa.

54. Ma nadzieję, że jego zalecenia zostaną odpowiednio uwzględnione w procesie przygotowywania programu prac Komisji na 2013 r. i zobowiązuje swoją przewodniczącą do przedłożenia niniejszej rezolucji przewodniczącym Komisji Europejskiej, Rady Europejskiej i Parlamentu Europejskiego oraz cypryjskiej prezydencji w Radzie UE oraz przyszłym prezydencjom: irlandzkiej i litewskiej.

Bruksela, 19 lipca 2012 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO
